

ORASAM

AYLIK BÜLTENİ

OCAK-2019 / Sayı: 25

ÖZBEKİSTAN'DAN 45 ÜLKENİN VATANDAŞINA VİZE MUAFİYETİ

Devlet Başkanı Şavkat Mirziyoyev, Özbekistan'da turizmin geliştirilmesini için hazırlanan yeni kararnameyi imzaladı. Buna göre, AB ülkelerinin ağırlıkta olduğu 45 ülkenin vatandaşına 30 günlük vize muafiyeti tanınırken, 76 ülkenin vatandaşına da e-vize uygulaması üzerinden sadeleştirilmiş vize alma imkânı verildi.

Özbekistan'ın, 1 Şubat'ta yürürlüğe girecek uygulamanın ardından vize muafiyeti sağladığı ülke sayısı 64'e ulaşmış olacak.

Kararname ile aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 109 ülkenin vatandaşına konut satın almaları durumunda ülkede ikamet izni verilecek. Buna göre, Taşkent'te 400 bin dolar, Semerkant, Buhara, Namangan, Andican, Fergana ve Harezmi'de 200 bin dolar, diğer kentlerde ise 100 bin dolar değerinde konut alacak yabancı vatandaşlar, Özbekistan'da ikamet etme hakkına sahip olacak.

DIŐIŐLERİ BAKANLARININ “HİNDİSTAN-ORTA ASYA” DİYALOĞU İLK TOPLANTISI SEMERKANT’TA GERÇEKLEŞTİ

Hindistan-Orta Asya-Afganistan Diyalogu ilk toplantısı 12-13 Ocak'ta Semerkant'ta gerçekleşti.

DiŐiŐleri bakanları düzeyinde yapılan toplantıya Kırgızistan DiŐiŐleri Bakanı Çingiz Aydarbekov, Afganistan DiŐiŐleri Bakanı Selahaddin Rabbani, Hindistan DiŐiŐleri Bakanı Sushma Swaraj, Kazakistan DiŐiŐleri Bakanı Beybut Atamkulov Özbekistan DiŐiŐleri Bakanı Abdulaziz Kamilov, Tacikistan DiŐiŐleri Bakanı Sirociddin Muhriddin, Türkmenistan DiŐiŐleri Bakanı RaŐid Meredov katıldılar.

Taraflar; karşılıklı ticareti teşvik, ulaştırma ve lojistik, doğrudan dış yatırım, gelecek vaat eden iş birliği alanları hakkında görüş alış verifinde bulundular. Toplantının ardından bölgesel güvenlik, ulaŐım, taşımacılık, enerji ve yatırım alanlarında iş birliği ile Afganistan'a destek

konularını içeren ortak bildiri açıklandı.

Bildiride Orta Asya lkelerinin ekonomik büyümesinin sürdürülmesi için karşılıklı çıkara dayalı ikili çok taraflı anlaşmaların önemi vurgulanırken, her tür terör faaliyeti kınanarak, teröre karŐı iş birliğinin altı çizildi.

Orta Asya lkelerinin ulaştırma ve taşımacılık potansiyelini arttırmak, lojistik altyapısını geliştirmek, bölgesel ve uluslararası ulaştırma koridorları oluŐturmak için ortak girişimleri güçlendirmekten yana olduklarının belirtildiği bildiride, Hindistan'ın uluslararası ulaştırma ve transit koridoru kurulmasına ilişkin AŐkabat Anlaşması'na katılımından duyulan memnuniyet ifade edildi.

Toplantıda TAPI (Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan) doğal gaz boru hattı projesi de Türkmenistan DiŐiŐleri Bakanının tarafından gündeme taŐındı ve gerçekleŐtirildiĐinde, Pakistan ve Hindistan'a gereksinim duydukları enerjinin taŐınmasının yanı sıra, Afganistan'ın güvenlik, istikrar ve ekonomik geliŐimine katkı sağlayacağı hatırlatıldı.

Hindistan DiŐiŐleri Bakanı Swaraj ise, “Afganistan'da güvenlik ve istikrarın sağlanmasında ortak çıkarlarımız var. Hindistan, Afganistan halkını ve hkmetini egemen, demokratik, barıŐçıl ve istikrarlı bir devlet kurma çabalarında destekliyor.” dedi ve Afganistan'ın kalkınmasına destek için Hindistan'ın 3 milyar dolarlık kaynak sağlayacağını ekledi.

DiŐiŐleri bakanları düzeyindeki Hindistan-Orta Asya Diyalogu toplantılarının Afganistan'ın katılımıyla düzenli olarak gerçekleŐtirilecek ve bir sonraki toplantı 2020 yılında Hindistan'da yapılacak.

TÜRKİYE, ÖZBEKİSTAN'DA EN ÇOK ŐİRKET KURAN İKİNCİ ÜLKE

2018 yılında Özbekistan'da 364 Őirket kuran Türkiye, yabancı sermayeyle en çok Őirket kuran ülkeler arasında Rusya'nın ardından ikinci konuma yükseldi.

Özbekistan Devlet İstatistik Komitesi, 2018 yılında yabancı sermaye ile ülkede kurulan iŐletmeler hakkında bilgi verdi. Buna göre, 2017 yılında ülke genelinde yabancı sermayeli

863 işletme kurulurken, bu rakam geçen yıla göre yüzde 37'lik artışla 2 bin 385'e ulaştı. Böylece, 1 Ocak itibarıyla ülkedeki yabancı sermayeli Şirketlerin toplam sayısı 7 bin 560 oldu.

2018 sonuçlarına göre, Özbekistan'da en çok işletme kuran ülkeler arasında 428 Őirket ile Rusya ilk sırada yer alırken, 364 Őirket kuran Türkiye bu sıraya yerleŐti. Bu dönemde Çin sermayesi ile 351, Kazak sermayesi ile 246, Güney Kore sermayesi ile ise 161 Őirket kuruldu.

2018'de en çok Őirket kuran diğer ülkeler arasında Afganistan, Hindistan, Almanya, Ukrayna ve Azerbaycan da yer aldı.

Yabancı sermayeli Őirketler en çok Taşkent, Semerkant ve Harezmi'de yer alırken, ülkede kurulan yabancı sermayeli iŐletmeler en fazla sanayi, ticaret, inşaat ve inşaat malzemeleri sektörlerine yatırım yaptı.

BERLİN'DE 4 MİLYAR DOLARLIK ANLAŞMA

14 Ocak tarihinde Berlin'de Alman-Özbek İş Forumu düzenlendi. Özbekistan Başbakan Yardımcısı ve Devlet Yatırım Komitesi Başkanı Suhrob Holmuradov, Forum çerçevesinde 4 Milyar dolarlık yatırım sözleşmesi imzalandığını açıkladı.

Almanya'nın ticaret temsilcileri; "Özbekistan Devlet Başkanı

Şavkat Mirziyoyev'in yaptığı reformlardan sonra Alman yatırımcıların Özbekistan'a ilgisi çok arttı. Doğu Avrupa ve Orta Asya piyasaları ile ilgili faaliyet gösteren Alman Ekonomisi Doğu Komitesi, yeni devlet başkanı reformlarına oldukça olumlu bakıyor" ifadesinde bulundular.

ÖZBEKİSTAN DEVLET BAŞKANI ŞAVKAT MİRZİYOYEV HİNDİSTAN BAŞBAKANI MODİ İLE GÖRÜŞTÜ

18 Ocak tarihinde Hindistan'ın Gujarat Eyaletindeki Gandhinagar şehrinde gerçekleştirilen Uluslararası Dinamik Gujarat Zirvesinde Özbekistan Devlet Başkanı Şavkat Mirziyoyev Hindistan Başbakanı Narendra Modi ile bir araya geldi.

Toplantıda, devlet ziyaretleri sonucunda imzalanan antlaşmalara ilişkin konular ele alındı.

Ortak Girişimciliği Geliştirme Merkezi, Taşkent'te ticaret

ve ekonomik iş birliği alanında çalışmalara başlandığını duyurarak, Özbek-Hint İş Konseyi ilk toplantısının 13 Ocak 2019'da gerçekleştirildiğini ifade ederek, toplantıya Afganistan'ın Hindistan-Orta Asya Diyalogu dışişleri bakanlarının katılım gösterdiğini hatırlattı.

Toplantı şu konular ele alındı:

□ Taşkent'teki ileri bilgi teknolojilerinin geliştirilmesi için planlanan teknopark ve Andican'daki eczacılık bölgesinin Hint ortaklarla birlikte yeni yatırımlar çerçevesinde yeniden inşasının gerçekleştirilmesi;

□ Hindistan Eximbank'ı ile Özbekistan arasında sosyal projelerin finansmanı için 200 milyon dolar tutarında kredi tahsis;

□ Hindistan'ın önde gelen üniversitelerinden Amity ve Sharda'nın yeni akademik yıllarından itibaren kapılarını Özbekistan'a açması;

□ Kültürel ve insani değişimlerin daha da genişletilmesine özen gösterilmesi.

Toplantı Hindistan'a uzun vadeli uranyum tedarikine ilişkin imzalanan anlaşma metninin değişim töreniyle sona erdi.

ÖZBEKİSTAN'IN TOPLAM REZERVLERİ 2018'DE AZALDI

Özbekistan'ın toplam altın ve döviz rezervleri geçen yıla göre 995,5 milyon dolar azalarak 27 milyar 81,4 milyon dolara düştü.

Özbekistan Merkez Bankasının ülkenin toplam rezervlerine ilişkin yaptığı açıklamada, 1 Ocak 2018'de 28 milyar 76,9 milyon dolar olan ülkenin toplam rezervlerinin geçen yıl 995,5 milyon dolar azalarak, 27 milyar 81,4 milyon dolara gerilediği bildirildi.

Açıklamada, 1 Ocak 2018'de 14 milyar 34,1 milyon dolar olan altın rezervlerinin geçen yıl içerisinde 606,6 milyon dolar artışla 14 milyar 640,7 milyon dolara ulaştığı kaydedildi. Bu dönemde 14 milyar 42,8 milyon dolar olan döviz rezervlerinin ise 1 milyar 602,1 milyon dolar düşüşle 12 milyar 440,7 milyon dolara gerilediği ifade edildi.

Bu arada, Devlet İstatistik Komitesi verilerine göre, yıllık 90 ton altın üretimiyle dünyada ilk onda yer alan Özbekistan, geçen sene altın ihracatından toplam 2 milyar 909 milyon

dolar gelir elde etti.

Resmi verilere göre, 1 Ocak 2017'de 26 milyar 428,8 milyon dolar olan ülkenin toplam rezervleri, önceki yıl içerisinde yüzde 6,2 artarak 1 Ocak 2018'de 28 milyar 76,9 milyon dolara ulaşmıştı.

AVRUPA BİRLİĞİ ÖZBEKİSTAN'A 5 MİLYON EURO TAHSİS ETTİ

Dış Ticaret Bakanlığı Basın Servisi, Avrupa Birliği'nin, Özbekistan'a Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) katılımı nedeniyle 5 milyon Euro tahsis ettiğini bildirdi.

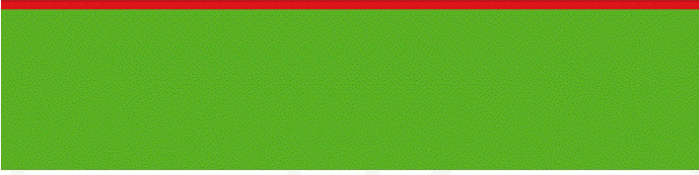
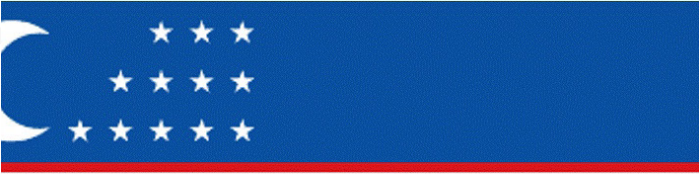
Eduards Stiprais başkanlığındaki Özbekistan Avrupa Birliği Heyeti, Uluslararası Ticaret Merkezi'nin prosedürlerinin tamamlanmasını beklemeden, yakın zaman içerisinde başarılı projelerin yürütülmeye başlanacağını duyurdu.

Alman Ekonomisi Doğu Komitesi üyesi Klaus Mongold,

DTÖ'ye katılımın gerçekleşmesinin önemini vurgulayarak, Özbekistan'ın 2019 yılında başarılı projeler ortaya koyacağına inandığını belirtti.

Uluslararası Ticaret Merkezi, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı ve Dünya Ticaret Örgütü tarafından yürütülecek projelerle, Özbekistan'ın gereksinim duyduğu doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının önemli ölçüde artması bekleniyor.

ÖZBEKİSTAN'IN DÖRDÜNCÜ BÜYÜK TİCARİ ORTAĞI TÜRKİYE

Özbekistan Devlet İstatistik Komitesi'nden yapılan açıklamalara göre; geçtiğimiz yıllarda Türkiye ile Özbekistan arasındaki dış ticaret hacmi yüzde 39,9 artışla 2 milyar 171,8 milyon dolar düzeyine ulaştı.

Ülkelerin dış ticaret hacmi önceki yıllara göre yüzde 27,3'lük artışla 33 milyar 815,3 milyon dolar oldu. İhracat hacmi yüzde 13,6 artarak 14 milyar 257,9 milyon dolara erişti. İthalat hacminde ise yüzde 39,6'lık artışla 19 milyar 557,4 milyon dolarlık artış elde edildi. Buna göre, 2018'de Özbekistan'ın dış ticaret açığı 5 milyar 299,5 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Geçen yıl Özbekistan'ın en büyük ticari ortakları arasında 6 milyar 427,8 milyon dolarlık dış ticaret ve yüzde 19'luk payla Çin ilk sıraya yükseldi. Özbekistan Çin ile 2 milyar 869 milyon dolarlık ihracat, 3 milyar 558,9 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirdi. Ortaklar arasında ilk sırayı Çin'e kaptıran Rusya; 5 milyar 530,6 milyon dolarlık dış ticaret ve 16,9'luk

payla ikinci sıraya geriledi. Özbekistan, bu dönemde Rusya ile 2 milyar 193,1 milyon dolarlık ihracat ve 3 milyar 537,6 milyon dolarlık ithalat yaptı. Özbekistan'ın en büyük ticari ortakları arasında üçüncü sırada 3 milyar 22,5 milyon dolarlık dış ticaret ve yüzde 8,9'luk payla Kazakistan, 2 milyar 171,8 milyon dolarlık dış ticaret ve yüzde 6,4'lük payla dördüncü sırada Türkiye yer aldı. Özbekistan ile Türkiye arasında 936,2 milyon dolarlık ihracat ve 1 milyar 235,6 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Beşinci sırada ise 2 milyar 137,2 milyon dolarlık dış ticaret ve yüzde 6,3'lük payla Güney Kore ise yer aldı. Bu ülkeleri Almanya, Japonya, Afganistan, Kırgızistan ve Ukrayna izledi.

Özbekistan'ın ihracatında ilk sıralarda enerji ve petrol ürünleri, gıda ürünleri, renkli ve demir metaller ile hizmetler sektörü yer alırken, ülke ithalatının başlıca ürünlerini de makine, teçhizat, kimya mamulleri, renkli ve demir metal ürünleri oluşturdu.

KAZAKİSTAN İHRACAT YAPILAN ÜLKELERİ ÇEŞİTLENDİRİYOR

28 Ocak'ta 2019 tarihinde birincil öneme sahip olmayan ihracat ürünlerinin geliştirilmesi üstüne düzenlenen basın toplantısında konuşan Kazakistan Yatırım ve Kalkınma Bakan Yardımcısı Arıstan Kabikenov; dış pazarlardaki ürün sayısının yıl içerisinde arttığını açıkladı.

Kazakistan Sanayi ve Altyapı Geliştirme Bakanı ise, 2022 yılına kadar ihracatta 1,5 kat artış beklendiğini ekledi.

2019 yılında ihracat yapılan ülkeleri çeşitlendirmek amacıyla yürütülen projeler kapsamında; Azerbaycan ve Özbekistan'a demiryolu ürünleri; Gürcistan'a amonyum nitrat; Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Polonya, Çek Cumhuriyeti'ne sarı fosfor ve fosfor potasyum gübreleri; Moğolistan'a dondurma; Afganistan, Singapur, Çin'e su,

süt, et ürünleri; Kırgızistan'a otomotiv; Tacikistan'a armatür; Tataristan'a kabuksuz tahıl; Japonya'ya aspir yağı ve Rusya'ya sodyum siyanür tedarik edilmesinin planlandığı bildirildi.

KAZAKİSTANLI TURİSTLERİN TERCİHİ TÜRKİYE

ТУРИСТІК
Қамқор

ТУРКОД - Сіздің сапардан қауіпсіз оралу кепілдігіңіз!
Агенттен **ТУРКОД сұра** және оны **www.fondkamkor.kz** сайтында тексеріңіз.

ТУРИСТ! Гарантия безопасного возвращения из поездки - твой ТУРКОД!
Требууй ТУРКОД у агента и проверь на сайте: **www.fondkamkor.kz**

Жедел желі/горячая линия: 8 7172 279 112, 8 701 534 0580
turistik_kamkor fond.kamkor

Kazakistan Turizm ve Spor Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Kamkor Turizm Fonu tarafından verilen bilgiye göre 2018 yılında 343 bin Kazakistanlı yurtdışında tatil yaptı.

Kazakistan'da faaliyet gösteren tur operatörleri tarafından kurulan Turist Kamkor Fonu 2018 yılında 348 bin Kazakistanlının yurtdışında tatil yaptığını ve bunların 148 bininin Türkiye'yi tercih ettiğini açıkladı.

Sıralamada 104 bin turist ile ikinci sırada Mısır ve 33,5 bin turist ile üçüncü sırada Birleşik Arap Emirlikleri yer aldı. Bu ülkeleri Çin 18 bin, Tayland 18 bin, Vietnam 4,5 bin, Hindistan 2,7 bin, Çek Cumhuriyeti 2,4 bin, Dominik Cumhuriyeti 2,1 bin, Yunanistan 2 bin ve Gürcistan 1,4 bin Kazakistanlı turist ile izledi.

Kamkor Turizm Fonu'nun aldığı tedbirler sayesinde yurtdışında turistlerin rahat ve olaysız bir tatil gerçekleştirdiği ve yaşanan küçük sorunların da olay yerinde tur operatörleri tarafından çözüldüğü kaydedildi.

KAZAKİSTAN'DAN 2018'DE 72,5 MİLYON TONLUK PETROL İHRACI

Kazakistan Enerji Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, geçen yıl ülkede petrol üretiminin 2017'ye göre yüzde 4,8 artışla 90,35 milyon tona ulaştığı belirtilerek, artışın çoğunlukla Kaşagan sahasından kaynakladığı ifade edildi. Geçen yıl ülkede yıllık yüzde 10,3 artışla 16,4 milyon ton petrolün rafine edildiği vurgulanan açıklamada, bu yıl için hedefin 17,2 milyon ton olduğu aktarıldı.

Açıklamada, geçen yıl 72,5 milyon ton petrolün ihraç edildiği ve bunun 2017 yılına göre yüzde 3,9'luk bir artış olduğu kaydedildi.

Bu yıl petrol üretiminin 89 milyon ton olmasının planlandığı ifade edilen açıklamada, üretimde beklenen düşüşün Tengiz ve Kaşagan gibi büyük sahalarda yapılacak planlı onarım çalışmalarından kaynaklanacağı bildirildi.

KAZAKİSTAN TAHİL İHRACATINI ARTTIRDI

Kazakistan'ın ulusal gıda şirketi Prodkorporatsiya, geçen yıl 427 bin ton tahıl ihraç edildiğini ve bunun 2017 yılına göre 307 bin ton fazla olduğunu bildirdi.

Prodkorporatsiya'dan yapılan yazılı açıklamada, 2017'de 120 bin ton tahıl ihraç edilirken, geçen yıl bu miktarın 427 bin tona çıktığı belirtildi.

Güney Kafkasya bölgesine 158 bin ton, Orta Asya'ya 128,4 bin ton, İran'a 110,6 bin ton ve Çin'e 30 bin ton tahıl ihraç edildiği ifade edilen açıklamada, ihracat artışının

sezon dışı dönemde tahıl satışlarının şirketin stoklarından yapılmasından kaynaklandığı aktarıldı.

Açıklamada, Türkmenistan ve Güney Kafkasya cumhuriyetlerine satışların yeniden canlandırılmasının da ihracatın artmasına neden olduğu kaydedildi.

Prodkorporatsiya, ülkenin gıda güvenliğinin sağlanması, ülke içi tahıl piyasasında istikrarın tesisi ve ihracatın geliştirilmesiyle ilgili faaliyet gösteriyor.

PUTİN, KIRGIZİSTAN'A GÜMRÜKSÜZ PETROL TEDARİKİ PROTOKOLÜNÜ ONAYLADI

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, petrol ve petrol ürünlerinin tedarikinde iş birliği konusunda Rusya-Kırgızistan hükümetler arası anlaşma protokolüne onay verdi.

Protokole göre Rusya Federasyonu, öngörülen miktarlarda Kırgızistan'a yurtiçi tüketim için tedarik edilen petrol ürünlerinden gümrük vergisi almayacak.

İlgili belge 6 Aralık 2018'de Kırgız Cumhuriyeti Başbakanı'nın katkısıyla Sanayi, Enerji ve Yeraltı Kullanımı Devlet Komitesi ve Rusya Federasyonu Enerji Bakanlığı tarafından imzalandı.

KIRGIZİSTAN VE ÖZBEKİSTAN ORTAK GİRİŞİMLERİ ARTTIRACAK

Özbekistan'ın Bişkek Büyükelçisi Komil Raşidov, iki ülkenin ortak girişimlerinin sayısını arttıracaklarını bildirdi.

Raşidov, "Özbekistan'ın Özbek Kömür Heyeti yakın zamanda Kırgızistan'a geldi. Ayrıca makine üretim yerlerinin kurulması da planlanmaktadır. Kırgızistan ve Özbekistan topraklarında oluşturulacak muhtemel iş birliği türlerini araştırıyoruz." dedi.

Büyükelçi ayrıca, Kırgızistan, Özbekistan ve Rusya'nın katılımıyla, Kırgızistan ve Özbekistan sınırında üçüncü ülkelere ihracat yapacak lojistik merkezlerin oluşturulmasının gündeme geldiğini bildirdi.

Raşidov, Kırgızistan'ın GTS+ statüsüne sahip olması, Çin'in Yeşil Koridoru ve Avrasya Ekonomik Birliği'ne (AEB) üyeliği nedeniyle, iş birliği için eşsiz bir fırsat sunduğunu ifade etti.

KIRGIZİSTAN VE TÜRKİYE ARASINDAKİ SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI ONAYLANDI

Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezi'nden yapılan açıklamaya göre, Kırgız Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov, Ankara'da 9 Nisan 2018'de imzalanan Kırgız Cumhuriyeti Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Anlaşması hakkındaki kararnameyi imzalayarak onayladı.

20 Aralık 2018'de Kırgız Meclisi tarafından kabul edilen

anlaşma, iki ülkenin vatandaşları için sosyal güvenlik alanında eşit hakların sağlanmasını öngörüyor.

Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin idari anlaşmaya uygun olarak, iki ülkenin vatandaşları için emeklilik hakları ve yükümlülükler açısından eşit koşullar oluşturulacak.

TÜRKİYE, KIRGIZİSTAN'IN 7 BÖLGESİNDE TARIM VE HAYVANCILIK TESİSLERİ KURACAK

Tarım ve Gıda Sanayi Bakanlığında 23 ocak 2019'da yapılan açıklamaya göre, Türkiye Kırgızistan'ın yedi bölgesinde pilot tarım ve hayvancılık uygulama tesisleri kurmaya hazırlanıyor.

Tarım Bakan Yardımcısı Erkin Çoduyev; Kırgızistan nüfusunun % 65'inin kırsal alanlarda yaşadığını belirtirken, "2018'de hayvancılık alanında üretim artışının % 3, tarımda % 5 oranında" olduğunu söyledi. Tarım Bakan Yardımcısı, 2018 yılında da yaklaşık 50 işletme açıldığı ve 900 kişiye iş imkânı sağlandığının altını çizdi.

Türkiye'nin tarım sistemi hakkında bilgi veren Ziraat Tarım Market Genel Koordinatörü Muhammet Özdemir, Türkiye'deki yeni yasa uyarınca, devletin köylülere desteğinin %70 olduğunu belirterek, "Köylü, tarım

bankası tarafından verilen krediyle makineleri satın alıyor. Masrafların dörtte biri köylüler tarafından ödeniyor ve geri kalan masraflar devlet tarafından karşılanıyor" dedi.

Kırgızistan işletme endüstrisinde tesisler kurmanın gerekliliğine vurgu yapan Tarım bakan Yardımcısı, Kırgızistan'ın ihracat için 500 bin ton hammadde ürettiğini belirtti.

Türk yatırımcılar ise; tarım ekonomisinin aşamalı bir gelişime ihtiyaç duyduğunu bildirdiler ve bunun için çiftçilere yönelik faiz oranın düşürülmesi, hayvancılığın geliştirilmesi, arazinin etkin sulanması için teknolojinin aktif kullanılması ve tarım ekonomisinde gelişmelerin sağlanması gerektiğini açıkladılar.

TÜRK ŞİRKETLERİNİN KIRGIZISTAN'A İLGİSİ

Yatırım Teşvik ve Koruma Ajansı Başkanı Şumkarbek Adilbek uulu, "Kırgızistan'da yeni teknolojileri ve inovasyonları uygulayacak, ihracat için yeni pazarlar açacak ve ilgili sektörde yönetim sistemini değiştirecek yatırımcı şirketlere ihtiyaç duyuyoruz." dedi.

Adilbek uulu, düzenlediği basın toplantısında, başında bulunduğu ajansın görev ve faaliyetleri ile Kırgızistan'a yatırımcı çekme yönünde yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Orta Asya'da yaşanan doğrudan yabancı yatırım çekme rekabetine karşın, Kırgızistan'a en üst düzeyde katma değer sağlayacak yatırımcı arayışında olduklarını aktaran Adilbekuulu, ülkede yatırım yapılması gereken sektörlerin başında işleme sanayii, bilişim teknolojileri, tekstil ve tarım sektörünün geldiğini belirtti.

Adilbekuulu, ayrıca kompozit malzemeler, organik gübre, kozmetik araçların üretimi, arı yetiştiriciliği ve arı ihracatı gibi geleceği olan sektörler konusunda yatırımcıları teşvik ettiklerini aktardı.

"Türk şirketleri Kırgızistan'a ilgi gösteriyor"

Toplantının ardından Adilbekuulu, Türk yatırımcıları Kırgızistan'a beklediklerini ifade ederek, "Kırgızistan'ın bağımsızlığına kavuşmasından sonra ilk yatırıma gelenler Türkler oldu. Türklerin yatırım yapma becerileri ve deneyimleri yüksek. Bugün de Türk şirketleri, Kırgızistan'a yatırım yapmak için ilgi gösteriyor." dedi.

Adilbekuulu, Türk şirketlerin bugünlerde yer altı kaynaklarının işletilmesiyle ilgilendiğinin altını çizerek, Türk yatırımcıların bu sektörde aktif şekilde yer almaya başladıklarını kaydetti.

"Erdoğan'ın ziyareti ikili ilişkilere ivme kazandırdı"

Adilbekuulu, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kırgızistan'a geçen yıl gerçekleştirdiği resmi ziyaret çerçevesinde düzenlenen Kırgız-Türk İş Forumu'nun ardından Kırgızistan ile Türkiye ilişkilerinin ivme kazandığına dikkati çekti.

Kırgızistan'a doğrudan yatırım çekme çalışmalarına önem verdiklerini ifade eden Adilbekuulu, Kırgızistan'ın yatırım imkânlarını ve önceliklerini anlatmak için gelecek ay Türkiye'ye gideceklerini sözlerine ekledi.

KIRGIZİSTAN'DAN TÜRK GİRİŞİMCİLERE YATIRIM DAVETİ

Kırgızistan Meclis Başkanı Dastanbek Cumabekov, Türk girişimcileri Kırgızistan'a yatırım yapmaya davet etti.

Kırgız Meclis Başkanı Dastanbek Cumabekov, Meclis Başkanlığı binasında, Kırgızistan'ın Türkiye Fahri Konsolosu ve Başkent Platformu Genel Başkanı Mustafa Kurt ve beraberindeki Ziraat Tarım Market Genel Koordinatörü Muhammet Özdemir, Ziraat Tarım Market Proje Danışmanı Harun Eren ve Tarımsan Tarım Makineleri Yöneticisi Şaban Büyükeken'i kabul etti.

Görüşmede, Kırgızistan İş, Göç ve Gençlik eski Bakanı ve Kırgızistan'ın Almatı Başkonsolosu Aliyasbek Alımkulov ile Kırgızistan Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Vakfı Başkanı Kudret Artıkbayev de hazır bulundu.

Kırgızistan'ın hitap ettiği geniş bölge açısından önemli bir pazar imkânı sunduğuna dikkat çeken Cumabekov, "Kırgızistan önemli yeraltı kaynaklarına sahip. Yatırım yapılması durumunda iyi gelir elde edilecek bir ülkedir. Kırgızistan Avrasya Ekonomik Birliği'ne üyedir. Dolayısıyla 200 milyonluk nüfusa hitap etmektedir. Avrasya Ekonomik Birliği üyesi ülkelerle hiçbir sorunu yoktur. Kırgızistan'a yatırım yapmak 200 milyon nüfuslu pazara da sahip olmak demektir. Türk iş adamlarına kapımız her zaman açıktır." ifadesini kullandı.

Cumabekov, Kırgızistan ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin çok güçlü olduğunu vurgulayarak, iki ülke arasındaki 300 milyonluk dolarlık ticaret hacminin bir milyar dolara çıkarılması hedefinin iş adamlarının yatırımlarıyla olabileceğini belirtti.

İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik iş birliğini ileri seviyeye götürmenin arayışı içinde olduklarını vurgulayan Cumabekov, "Türk yatırımının, Kırgızistan'ın kırsal bölgelerinin kalkınmasına yönelmesini istiyoruz. İki ülke arasındaki ortak hedeflere ulaşmanın tek yolu yasal zeminde iş birliği yapmaktır. Kırgızistan devleti bu konuda her türlü desteği vermeye hazırdır. Türk iş adamlarının yatırımının bereketini ve kârını görmesini temenni ediyoruz." diye konuştu.

"Kırgızistan'ı ilk tanıyan Türkiye Cumhuriyeti'dir"

Meclis Başkanı Cumabekov, Kırgız halkının bağımsızlığını ilan etmesini en çok Türk halkının beklediğini belirterek, bağımsızlığı ilan eden Kırgızistan'ı ilk tanıyan ülkenin Türkiye Cumhuriyeti olduğunu hatırlattı.

İkili ilişkilerin öneminden övgüyle bahseden Cumabekov, "Türkiye ile Kırgızistan arasındaki ilişkiler güzel bir şekilde ilerlemektedir. Bu da bize pek çok sorumluluk yüklemektedir. Biz kardeş ve dost devletiz. Halklarımızın kalbi ve kanı bir... Bu nedenle kardeşlerimizi evimizde misafir etmekten memnuniyet duyuyoruz. Ata yurdunuza hoş geldiniz. Umarım bu ziyaretiniz güzel işlere vesile olacaktır." dedi.

"İslam ve Türk dünyasının lideri Erdoğan'dır"

Cumabekov, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 21. yüzyılda İslam ve Türk dünyasının yanı sıra parlak ve güçlü bir ülkenin lideri olduğunu belirtti. Kırgızistan'da Sooronbay Ceenbekov'un cumhurbaşkanlığı görevine gelir gelmez Türkiye ile ilişkilere ağırlık verdiğini ifade eden Cumabekov, "Gelecekte bizi büyük başarılar bekliyor. Aramızda beş bin kilometrelik bir mesafe var. Bu bizim için bir engel değil. Kalbimiz ve kanı bir olan ataların evlatları olarak birbirimize destek olmalıyız." şeklinde konuştu.

Kırgızistan'ın Türkiye Fahri Konsolosu Kurt da Kırgız Meclis Başkanına Kırgız-Türk ilişkilerine gösterdiği önem ve kabulden dolayı teşekkür etti.

Kurt, Anadolu Ajansı'na yaptığı açıklamada, Kırgızistan'ın kalkınması için Türk iş adamları gruplarıyla ülkeye ziyarette bulunmaya devam ettiklerini belirtti ve şunları ekledi: "Ata toprakları Kırgızistan'da olmaktan gurur duyuyorum. İş adamlarımıza bölgenin parlayan yıldızı Kırgızistan'a gelenin kazanacağını anlatıyoruz. Tarım ve hayvancılık alanında Kırgızistan'ın ciddi potansiyeli var. Türk iş adamlarımız bilgi, tecrübe ve sermayesini Kırgızistan'a aktarmaya hazır. Türk iş adamları Kırgızistan'ın kalkınmasına destek için buradadır. İnşallah, Kırgızistan ile Türkiye kazanmış olacak." diye konuştu.

TÜRKİYE HEYETİNDEN KIRGIZİSTAN'IN TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİNE ZİYARET

Oş Belediye Başkan Yardımcısı Saibcan Turduyev Kırgızistan'ı ziyaret eden Türk şirketlerinin yöneticileri ile bir araya geldi.

Türkiye'nin Kırgızistan Fahri Konsolosu Mustafa Kurt'un başkanlık ettiği heyet ile yapılan toplantıda ekonomik iş birliği konuları görüşüldü. Türkiye'nin büyük şirketlerinin yöneticileri Oş şehrindeki yatırım ortamını iyileştirme planları ve yeni girişimler hakkındaki fikirlerini paylaştı.

Oş Belediyesinin her zaman iş birliğine hazır olduğunu dile getiren Turduyev, Oş'ta ekonomik kalkınmanın sağlanması ve yeni işletmelerin açılmasının için tüm önerileri değerlendireceklerini söyledi.

Heyetin şehrin yatırım olanaklarını incelediğini belirten Dr. Mustafa Kurt, Oş'un iyi bir yatırım potansiyeline sahip olduğunu ve yatırım yapmaya hazır olduklarını bildirdi.

Oş'ta inşaat sektöründe aktif olarak çalışan Türk şirketleri, tekstil üretimi gibi çeşitli alanlarda Türk şirketleri ile iş birliği yapıyor. Kırgızistan'ın güneyinde yer alan Oş, bu yıl Türk Dünyası Kültür Başkenti seçildi.

TİKA'DAN KIRGIZ KADIN GİRİŞİMCİLERE DESTEK

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) Kırgızistan'ın birçok bölgesinde kadınlara yönelik istihdamın artırılmasına ilişkin projeleri hayata geçirmeye devam ediyor.

Kırgızistan Kadınlar Kongresi iş birliğinde 2016-2018 yılları arasında kadınlara temel bilgisayar eğitimi, dikiş nakış, diksiyon ve girişimcilik kursları veren TİKA, kurslarda başarılı olanlara kendi işini kurma ve geliştirme konusunda destek sağladı.

TİKA'nın sitesinde yer alan habere göre, Kırgızistan'daki

kadın girişimcilere destek amacıyla TİKA tarafından Yumurta Üretim Çiftliği, Giyim Ürünleri Tasarım Atölyesi ve TOOLAI Moda Giyim Konfeksiyon Atölyesi'ne donanım desteği sağlandı.

TİKA ayrıca, tek başına kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan kadınlara yardım eli uzatarak, Kırgızistan'ın geleneksel hamur işi ürünleri olan samsa ve borsok'un üretildiği ve aynı zamanda otizm rahatsızlığı olan çocuklara da iş imkânı sağlayan fırının kafeteryaya dönüştürülmesine yardımcı oldu.

KIRGIZİSTAN 2019'DA GEZİLECEK EN İYİ 5 YER ARASINDA

Britanya merkezli UNILAD Adventure'a göre, Kırgızistan, 2019 yılında gezilmesi gereken en iyi yerler listesine dahil edildi.

Bu yıl mutlaka gezilmesi gerek olan ülkeler hakkında "2019 için En İyi Beş Seyahat Destinasyonu" adlı bir tanıtım videosu hazırlayan UNILAD Adventure, videoda Kırgızistan ile birlikte Singapur, Peru, Japonya ve Sri Lanka tanıtıldı. Videoda Orta Asya'daki bir ülke olarak Kırgızistan'ın özellikleri, el değmemiş doğası, yaylaları, yüksek dağları anlatıldı. Videoda ayrıca, vizesiz rejim ve hangi bölgenin ne zaman ziyaret edilmesi gerektiği hakkında da bilgi verildi. Geçen yıl, UNILAD Adventure okuyucularına Gürcistan, Çin, Portekiz, Güney Afrika ve Şili'yi seyahat etmelerini önermişti.

TACİKİSTAN'DA SU TEMİNİ İÇİN 17 PROJE GERÇEKLEŞTİRİLİYOR

Tacikistan, kalkınma ortakları ile iş birliği içinde su temini için 2,4 milyar somoni (254 Milyon dolar) tutarında 17 kamu projesi gerçekleştiriyor.

Ülke nüfusunun % 60'ından fazlasına içme su sağlandığı bildirilmişti. Bu, uluslararası finans kuruluşlarından ve çeşitli ülkelerden sağlanan kredi ve fonlarla su temini alanında bir dizi projenin uygulanması yoluyla mümkün oldu.

Bildirildiğine göre, Tacikistan'daki 4.884 yerleşimin tümüne içme suyunun tam olarak sağlanması için 2 Milyar doların üzerinde yatırıma ihtiyaç duyuluyor.

TACİKİSTAN TARIMA 100 MİLYON DOLAR TAHSİS EDECEK

Tacikistan'ın devlet bütçesinden bu yıl tarım, balıkçılık ve avcılık sektörünün gelişimi için 915,4 Milyon somoniden (97 milyon dolar) fazla para tahsis edilmesi planlanıyor. Maliye Bakanlığı'na göre, bu miktara tarım alanındaki diğer yatırım projeleri de dahil.

Tacikistan, bağımsızlık sonrasında tarımın gelişmesi ve gıda güvenliğinin sağlanması için devlet yatırım projelerine bütçeden 12 Milyar somoniden fazla para ayrıldı.

Bu sayede, tarım üretimi 2000 yılındaki 7,4 Milyar somoniden 2018'de 21,3 milyar somoniye yükselerek, üç katına çıktı.

TACİKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN SINIR SORUNUNDA ÇÖZÜME YAKLAŞTI

Özbekistan ve Tacikistan devlet sınırlarının düzenlenmesi için 21-27 Ocak 2019 tarihlerinde Duşanbe'de yapılan toplantıda taslaklar hazırlandı ve yasal sorunları gidermek amacıyla görüş alış verişinde bulunuldu.

Toplantı sonucunda, iki tarafın da devlet sınırlarını belirlemek üzere anlaşmaya varma aşamasına geldiğini bildiren Özbekistan Dışişleri Bakanı Basın Sözcüsü, sınır çalışmalarının da taslaklarının hazırlandığını söyledi.

Tacikistan-Özbekistan devlet sınırları hakkındaki anlaşma Özbekistan Devlet Başkanı Şavkat Mirziyoyev'in 9-10 Mart 2018 tarihlerinde gerçekleştirdiği devlet ziyareti sırasında Duşanbe'de imzalandı. Görüşme sırasında iki ülke sınırındaki mayınların 2019 yılı sonuna kadar temizlemesi de gündeme gelmişti.

İki ülkenin sınır uzunluğu 1.332 kilometre; bunun 105

kilometresini nehir sınırı, 1.227 kilometresini kara sınırı oluşturuyor.

Bağımsızlık sonrasında iki devlet arasında çıkan sınır anlaşmazlıkları ilişkilerin geliştirilmesi önünde bir engel oluşturuyordu. Özbekistan Devlet Başkanı Şavkat Mirziyoyev'in iktidara gelmesinin ardından Özbekistan, diğer ülkelerle olduğu gibi Tacikistan ile de sınır anlaşmazlıklarının giderilmesi için görüşmeler başlattı ve Özbekistan, son iki yılda Tacikistan ve diğer komşularıyla ilişkilerini geliştirme yolunda pek çok uluslararası anlaşma imzaladı. Bu anlaşmalarla sınır düzenlemesi ve su kullanımı sorunları da çözüme kavuşturulurken, karşılıklı hava seferlerinin arttırılması, vize serbestliği getirilmesi gibi adımlar da atıldı.

TACİKİSTAN 77 MİLYON DOLARLIK ELEKTRİK İHRAÇ ETTİ

Tacikistan Avesta İstatistik Ajansı'nın açıklamasına göre, Tacikistan geçen yıl 77 Milyon dolarlık elektrik ihraç etti. 2017 yılında bu rakam 23,5 Milyon dolardı.

Tacikistan'ın elektrik ihraç ettiği ülkeler arasında Özbekistan ve Afganistan başta geliyor. 2018 yılının ilk dokuz ayında yalnızca Özbekistan'a yaklaşık 1,5 Milyar kWh elektrik ihracatı yapıldı.

Ülkenin enerji sektöründe, bu yılın elektrik üretiminin artışında Rogun Hidroelektrik Santralinin ilk biriminin devreye girmesinin önemli payı var.

TÜRKMENİSTAN - ÖZBEKİSTAN İLİŞKİLERİ GELİŞİYOR

Özbekistan'ın Semerkant şehrinde 15 Ocak 2019'da yapılan Orta Asya-Hindistan Diyalogu Dışişleri Bakanları Toplantısı'na katılan Dışişleri Bakanı Raşit Meredov, Özbek mevkidaşı Abdulaziz Kamilov ile ikili bir görüşme yaptı.

Toplantıda, Meredov ve Kamilov ikili anlaşmaların uygulanmasını gözden geçirdi. Bu çerçevede, her iki ülkedeki girişimcilerin için koşulların oluşturulması, iş birliğinin derinleştirilmesi ve bölgedeki ulaştırma koridorlarının geliştirilmesi yönündeki girişimler de gözden geçirildi. Karşılıklı ticaret, taşımacılık ve lojistiği teşvik etmek; kilit endüstrilerde yatırım, inovasyon ve teknolojiyi

geliştirmek; enerji, bilgi teknolojisi, tıp, ilaç, tarım ve bilim, kültür, eğitim ve turizm alanlarında etkileşimi daha ileri seviyeye taşımak için görüş birliğine varıldı.

Karşılıklı ekonomik bağların genişletilmesi ile ilgili olarak, ticaret hacminin, 2018'in 11 aylık döneminde, 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 53 artış göstermiş olması dikkat çekti.

Toplantıda ayrıca, Türkmenistan ve Özbekistan'da ortak etkinliklerin düzenlenmesi yoluyla kültürel ve insani ilişkilerin derinleştirilmesine karar verildi.

TÜRKMENİSTAN DENİZ TAŞIMACILIĞI HAKKINDA KARAR HAZIRLIYOR

Türkmenistan'da yapılan hükümet toplantısında ulusal deniz nakliyeciliğiyle ilgili bir hüküm hazırlanması görüşüldü. Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbanguly Berdimuhamedov, Uluslararası Türkmenbaşı Limanı'nın tüm Orta Asya ve Hazar ülkeleri için stratejik bir öneme sahip olduğunu vurguladı.

Yeni limanın hizmete girmesi, İpek Yolu güzergâhı boyunca Türkmenbaşı'ya taşınan kargonun Asya-Pasifik bölgesi ülkelerinden ve daha sonra Rusya, Azerbaycan ve İran limanlarından Avrupa ülkelerine taşınması için yeni fırsatlar sunuyor.

Limanın açılış töreni Mayıs 2018'de yapıldı.

KTMÜ Adına Sahipleri:
Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı,
Rektör Vekili Prof. Dr. Asılбек Kulmırzayev

ORASAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:
Doç. Dr. Yunus Emre Gürbüz

Editör: Dr. Bülent Namal

Yayın Danışmanları: Prof. Dr. Anvarbek MOKEEV
Doç. Dr. Yunus Emre Gürbüz,
Yrd. Doç. Dr. Gökçe Yoğurtçu, Dr. Bülent Namal

Yayına Hazırlayanlar:
Maksat Acıkan uulu

Sayfa Tasarımı: Elfesiy Sencer

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, ORASAM, Cengiz Aytmatov
Yerleşkesi, Bişkek
Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça, İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:
orasam.manas.edu.kg

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994